

Теория на електронните схеми

Анализ на електронни схеми: Многополюсници. Свойства на обобщените матрици

Доц. д-р инж. Тодор Тодоров

Катедра Електронна техника, ФЕТТ

Технически университет – София

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Съдържание

- Образователни цели
- Многополюсник. Свойства на обобщените матрици на многополюсници
- Примери: Матрици на проводимостите на триполюсник

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Образователни цели:

След изучаването на този раздел вие ще трябва да можете:

- Да дефинирате понятието многополюсник
- Да познавате и използвате свойствата на обобщената матрица на многополюсника
- Да определяте обобщените параметри на триполюсник

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

МНОГОПОЛЮСНИК

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

***„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”***

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Многополюсник

- Освен с еквивалентни схеми, активните електронни елементи могат да се представят като многополюсници
- Многополюсникът има n полюса, които са *равноправни* по отношение на свързването им в схемата, за разлика от четириполусника с два входни и два изходни полюса

Европейски съюз

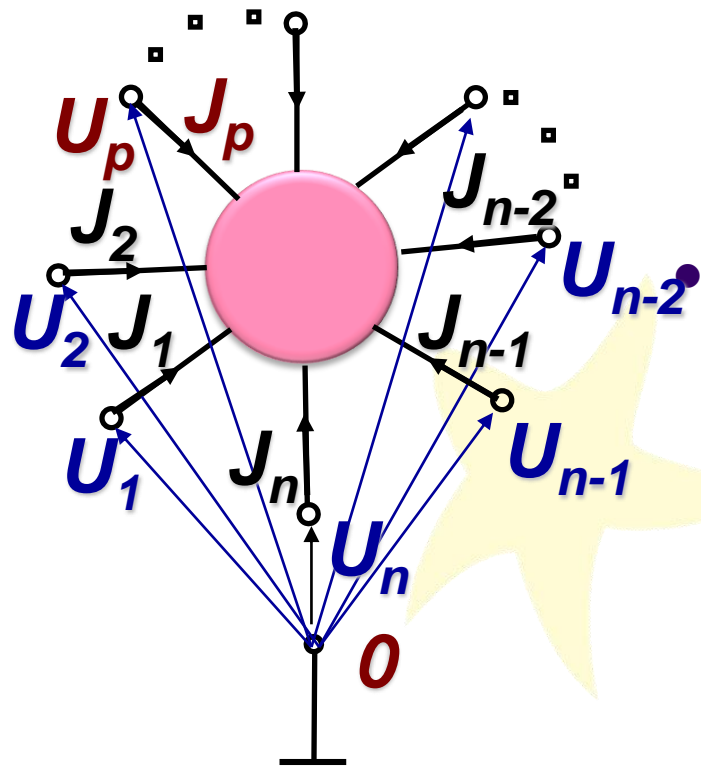
ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Многополюсник

- В общия случай, многополюсниците се описват чрез възловото уравнение, т.е.

$$[J] = [Y]_o [U]$$

При малки амплитуди на сигналите зависимостта между токовете и напреженията е линейна, т.е. тук се разглежда теорията на **линейните n-полюсници**

- В тези уравнения коефициентите на пропорционалност са проводимости

Европейски съюз

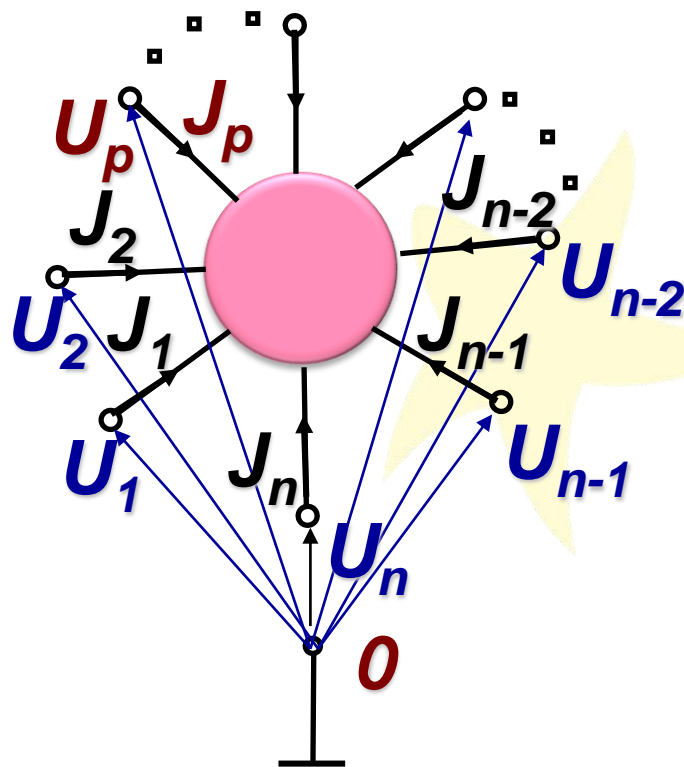
ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Многополюсник

- Всеки полюс p се характеризира със задаващ ток J_p , с положителна посока навътре към многополюсника, и напрежение U_p , с положителна посока към полюса, отчетено спрямо базисен възел ИЗВЪН МНОГОПОЛЮСНИКА

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

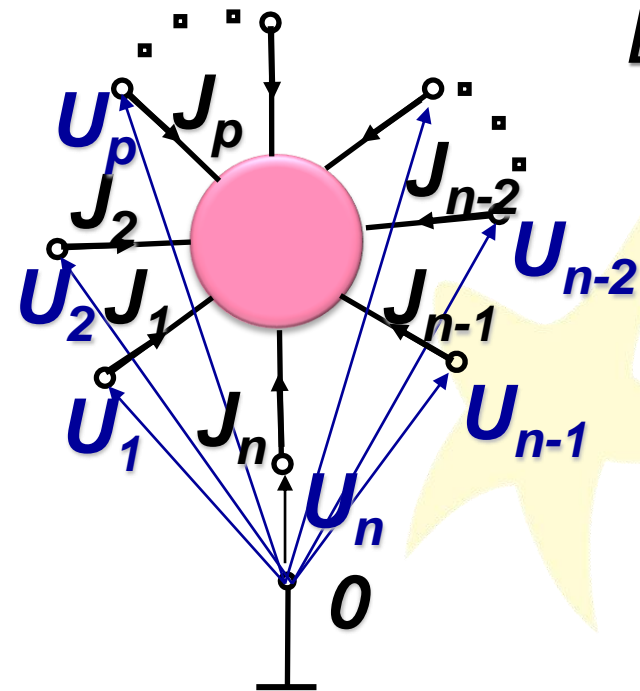
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Уравнения на многополюсника

- Като се приложи възловото уравнение $[J] = [Y][U]$ и принципът на суперпозицията за линейния многополюсник, се получава системата линейни уравнения

$$J_1 = Y_{11}U_1 + \dots + Y_{1p}U_p + \dots + Y_{1n}U_n$$

$$J_2 = Y_{21}U_1 + \dots + Y_{2p}U_p + \dots + Y_{2n}U_n$$

...

$$J_p = Y_{p1}U_1 + \dots + Y_{pp}U_p + \dots + Y_{pn}U_n$$

...

$$J_n = Y_{n1}U_1 + \dots + Y_{np}U_p + \dots + Y_{nn}U_n$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

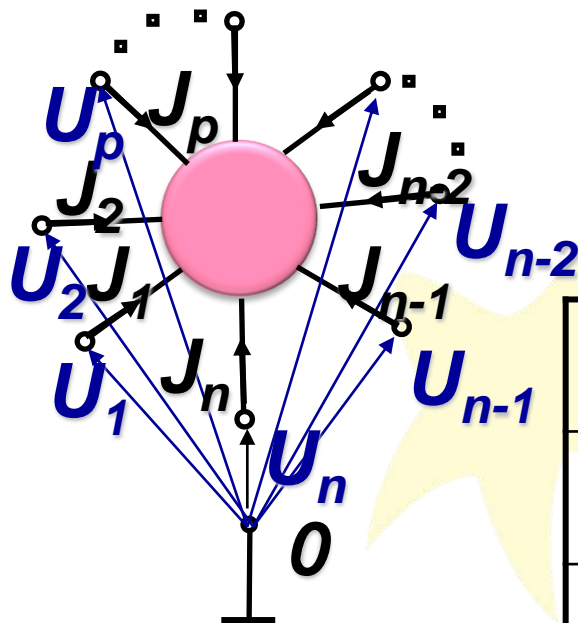
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Уравнения на многополюсника

- В матричен вид:

$$\begin{matrix}
 J_1 \\
 J_2 \\
 \dots \\
 J_n
 \end{matrix}
 =
 \begin{matrix}
 & \begin{matrix} 1 & 2 & & n \end{matrix} \\
 \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ \dots \\ n \end{matrix} &
 \begin{bmatrix}
 Y_{11} & Y_{12} & \dots & Y_{1n} \\
 Y_{21} & Y_{22} & \dots & Y_{2n} \\
 \dots & \dots & \dots & \dots \\
 Y_{n1} & Y_{n2} & \dots & Y_{nn}
 \end{bmatrix}
 \end{matrix}
 \begin{matrix}
 U_1 \\
 U_2 \\
 \dots \\
 U_n
 \end{matrix}$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

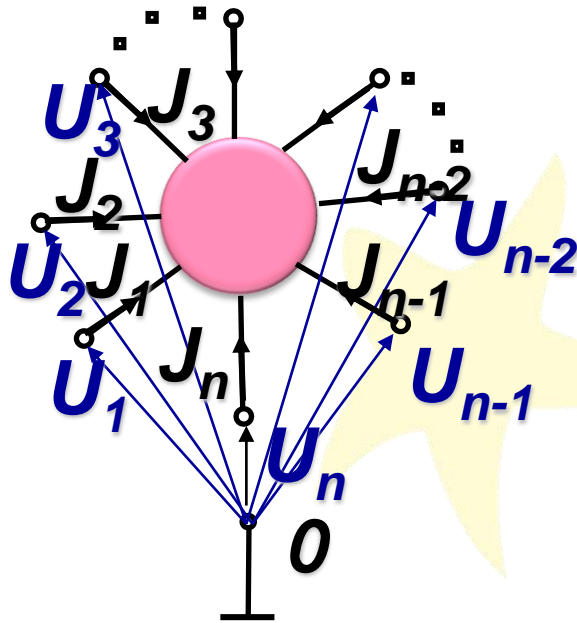
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Матрица на проводимостите на многополюсник

- Квадратната матрица от n ред, чиито елементи имат размерност на проводимости се нарича **обобщена матрица на проводимостите**:

$$[Y]_0 =$$

Y_{11}	Y_{12}	.....	Y_{1n}
Y_{21}	Y_{22}	.....	Y_{2n}
.....	.....	.....	.....
Y_{n1}	Y_{n2}	.....	Y_{nn}

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Свойствата на обобщената матрица на многополюсника и техните следствия имат голямо значение за теорията на електронните схеми и се използват широко за решаване на практически задачи

СВОЙСТВА НА ОБОБЩЕНАТА МАТРИЦА НА МНОГОПОЛЮСНИК

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

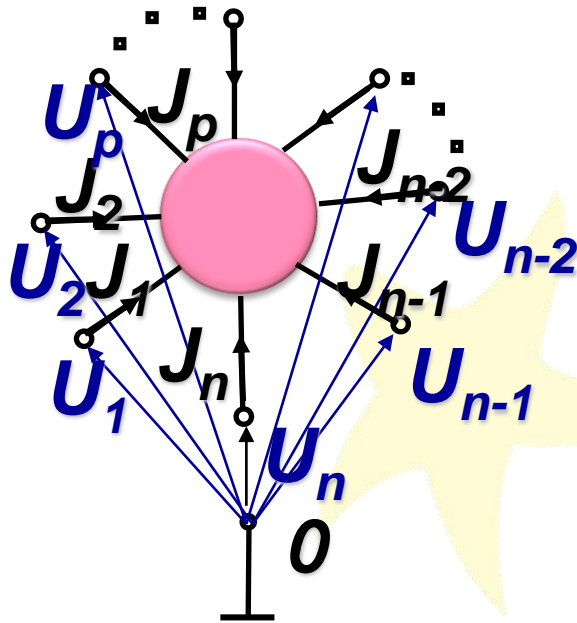
Свойства на обобщената матрица на многополюсник

1 свойство: Обобщената матрица на проводимостите е особена, т.е. нейната детерминанта е равна на нула: $\det [Y]_0 = 0$

Това се дължи на факта, че сумата от елементите на матрицата във всеки ред, както и във всеки стълб, е равна на нула:

$$\sum_{s=1,n} Y_{1s} = \sum_{s=1,n} Y_{2s} = \dots = \sum_{s=1,n} Y_{ns} = 0$$

$$\sum_{s=1,n} Y_{s1} = \sum_{s=1,n} Y_{s2} = \dots = \sum_{s=1,n} Y_{sn} = 0$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

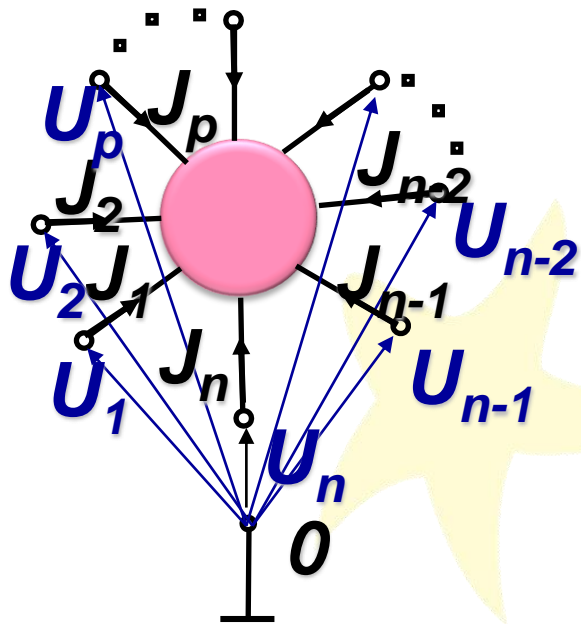
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Свойства на обобщената матрица на многополюсник

Следствия от I свойство:

- Всеки елемент в даден ред (или стълб) на матрицата $[Y]_0$ е равен на сумата от останалите елементи в реда (стълба), взети със знак минус
- От общо n уравнения на многополюсника, независими са само $n-1$ уравнения

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

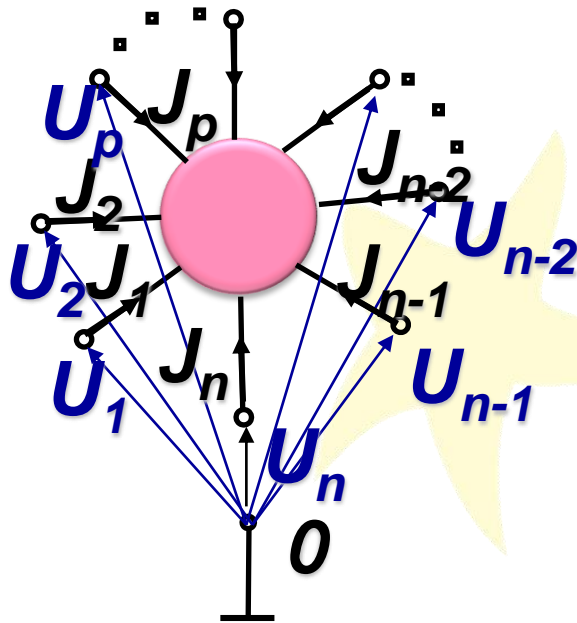
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Свойства на обобщената матрица на многополюсник

II свойство:

Обобщената матрица съответства на определен начин на номериране на полюсите на многополюсника

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

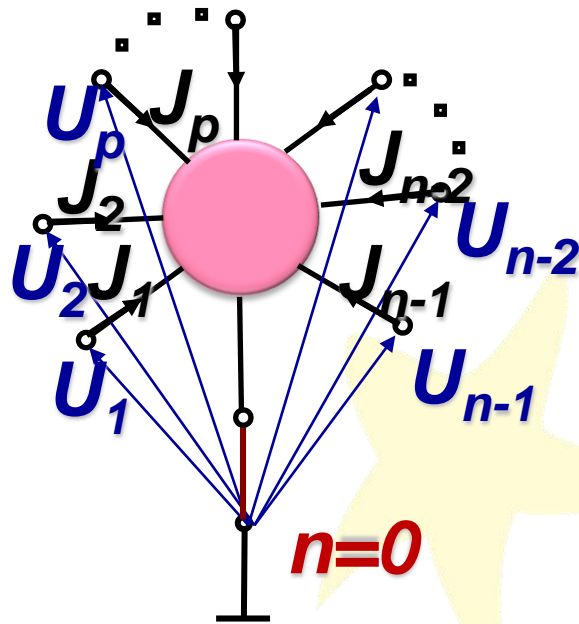
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Свойства на обобщената матрица на многополюсник

III свойство:

Ако за базисен възел се избере един от полюсите на многополюсника, например полюса n (т.е. $U_n = 0$), в матрицата на проводимостите $[Y]_0$ трябва да отпаднат ред и стълб със същия номер. Новата матрица е от $n-1$ ред и е неособена (канонична)

$$[Y]_0 \quad \det [Y]_0 = 0$$

$(n \times n)$ $(n \times n)$

При $n = 0$

$$[Y] \quad \det [Y] \neq 0$$

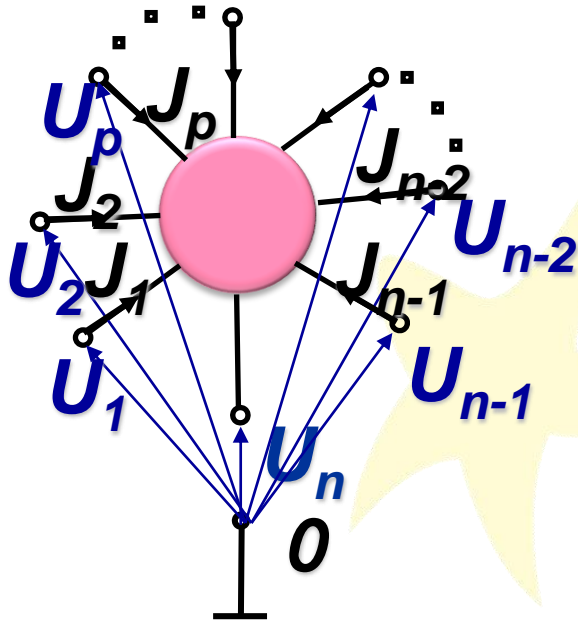
$(n-1 \times n-1)$ $(n-1 \times n-1)$

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
 „Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
 съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Свойства на обобщената матрица на многополюсник

Следствия от III свойство:

- Ако е известна каноничната матрица $[Y]$, съставена при избор на полюс n за базисен възел, обобщената матрица на многополюсника $[Y]_0$ може да се получи като се въведат допълнителен ред и стълб с номер n
- Елементите в ред и стълб n са равни на сумата от останалите елементи в реда и стълба, взета с обратен знак

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ОБОБЩЕНА МАТРИЦА НА ПРОВОДИМОСТИТЕ НА ТРИПОЛЮСНИК

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*

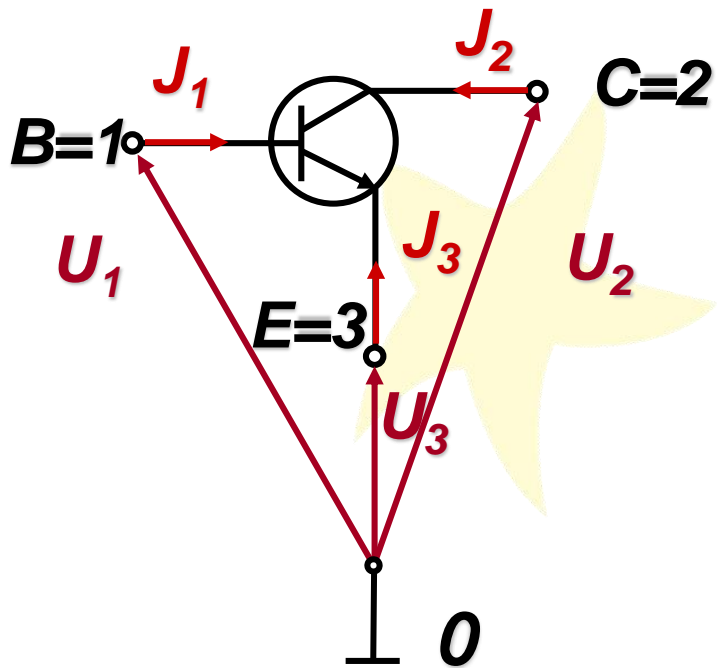
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Обобщена матрица на проводимостите на биполярен транзистор

- Уравненията на транзистора като триполюсник и неговата обобщена матрица се съставят като се използват четириполюсните уравнения и y параметри

Например, за схема на свързване общ емитер:

$$I_B = y_{11e} U_{BE} + y_{12e} U_{CE}$$

$$I_C = y_{21e} U_{BE} + y_{22e} U_{CE}$$

$$I_B = J_1; \quad I_C = J_2$$

$$U_{BE} = U_1 - U_3; \quad U_{CE} = U_2 - U_3$$

$$J_3 = -(J_1 + J_2)$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

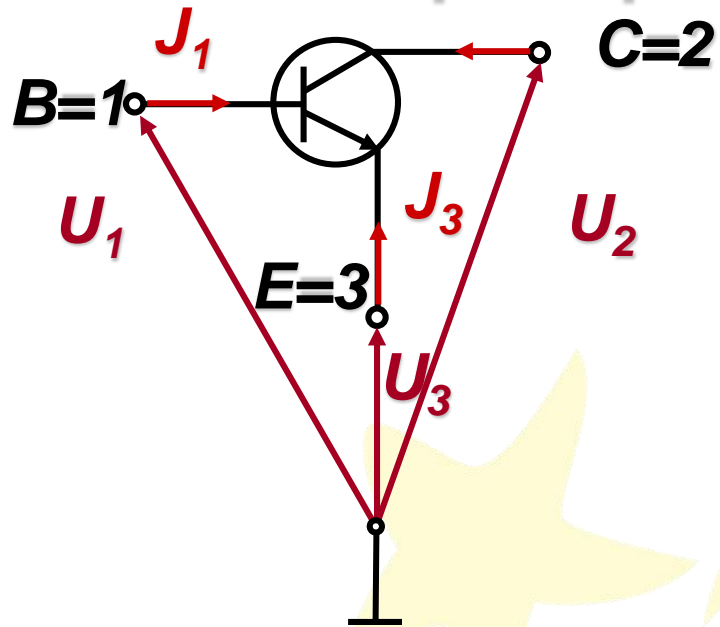
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Обобщена матрица на проводимостите на биполярен транзистор

- След заместване, за уравненията на транзистора като триполюсник се получава:

$$J_1 = y_{11e} U_1 + y_{12e} U_2 - (y_{11e} + y_{12e}) U_3$$

$$J_2 = y_{21e} U_1 + y_{22e} U_2 - (y_{21e} + y_{22e}) U_3$$

$$J_3 = -(y_{11e} + y_{21e}) U_1 - (y_{12e} + y_{22e}) U_2 + (y_{11e} + y_{12e} + y_{21e} + y_{22e}) U_3$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Обобщена матрица на проводимостите на биполярен транзистор

$$J_1 = y_{11e}U_1 + y_{12e}U_2 - (y_{11e} + y_{12e})U_3$$

$$J_2 = y_{21e}U_1 + y_{22e}U_2 - (y_{21e} + y_{22e})U_3$$

$$J_3 = -(y_{11e} + y_{21e})U_1 - (y_{12e} + y_{22e})U_2 + (y_{11e} + y_{12e} + y_{21e} + y_{22e})U_3$$

- В матричен вид уравненията на транзистора като триполюсник са:

		1	2	3	
J_1	1	y_{11e}	y_{12e}	$-(y_{11e} + y_{12e})$	U_1
J_2	2	y_{21e}	y_{22e}	$-(y_{21e} + y_{22e})$	U_2
J_3	3	$-(y_{11e} + y_{21e})$	$-(y_{12e} + y_{22e})$	$y_{11e} + y_{12e} + y_{21e} + y_{22e}$	U_3

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
 „Организационна и технологична инфраструктура за учене през
 целия живот и развитие на компетенции”
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
 съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Обобщена матрица на проводимостите на биполярен транзистор

- Следователно, обобщената матрица на проводимостите на триполюсника, чиито елементи са изразени чрез четириполюсните параметри на транзистора в схема общ емитер е:

$$[Y]_{0E} = \begin{array}{c} \mathbf{B} \\ \mathbf{C} \\ \mathbf{E} \end{array} \begin{array}{c} \mathbf{B} \\ \mathbf{C} \\ \mathbf{E} \end{array} \begin{array}{|c|c|c|} \hline Y_{11e} & Y_{12e} & -(Y_{11e} + Y_{12e}) \\ \hline Y_{21e} & Y_{22e} & -(Y_{21e} + Y_{22e}) \\ \hline -(Y_{11e} + Y_{21e}) & -(Y_{12e} + Y_{22e}) & Y_{11e} + Y_{12e} + Y_{21e} + Y_{22e} \\ \hline \end{array}$$

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
 „Организационна и технологична инфраструктура за учене през
 целия живот и развитие на компетенции”
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
 съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Обобщена матрица на проводимостите на биполярен транзистор

- Обобщената матрица на проводимостите на транзистор $[Y]_0$ може да бъде съставена по-лесно като се използват разгледаните свойства на обобщените матрици
- Редът на номерирането на полюсите може да се приеме произволно. Най-удобно за транзистора е да се приеме следния ред на номериране на полюсите:

1 – база (B)

2 – емитер (E)

3 – колектор (C)

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

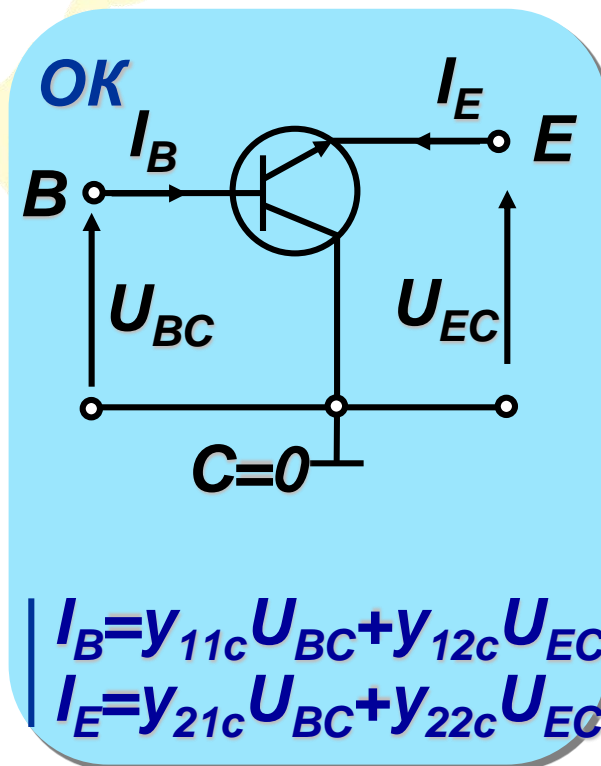
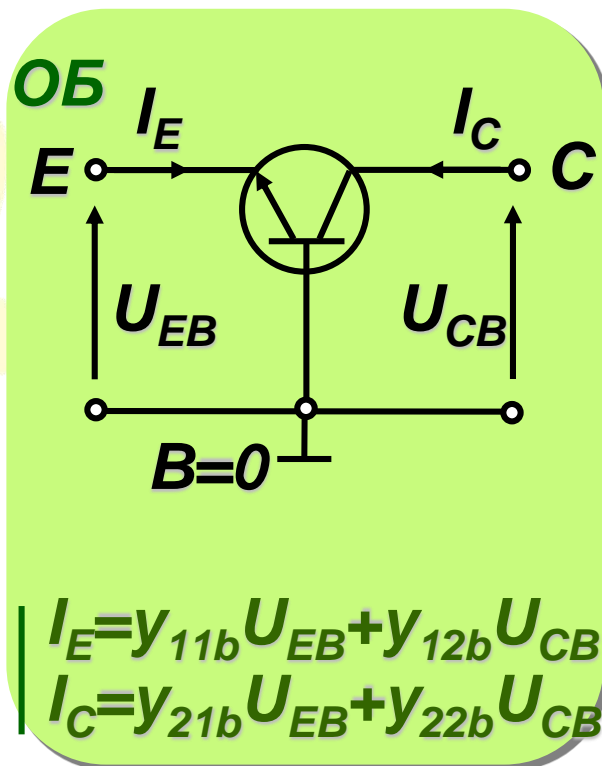
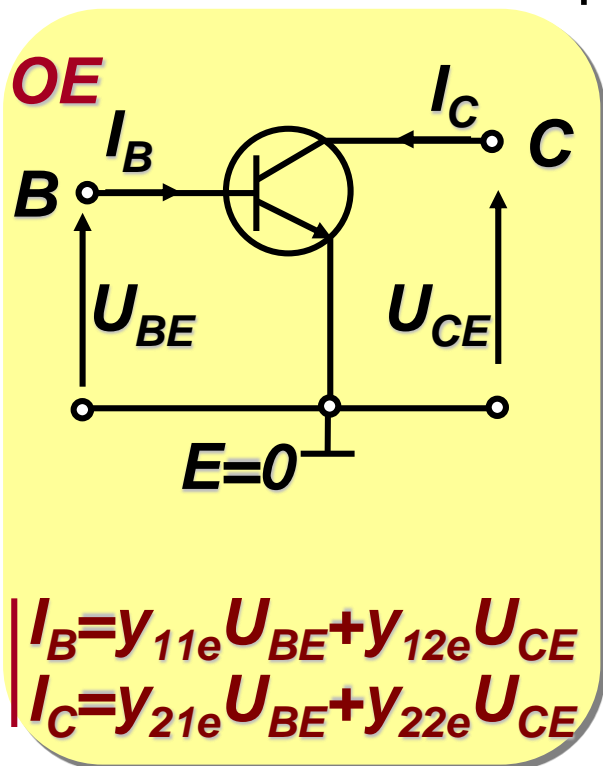
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Обобщена матрица на проводимостите на биполярен транзистор

- Обобщената матрица може да се състави като се използват четириполюсните y параметри в трите схеми на свързване

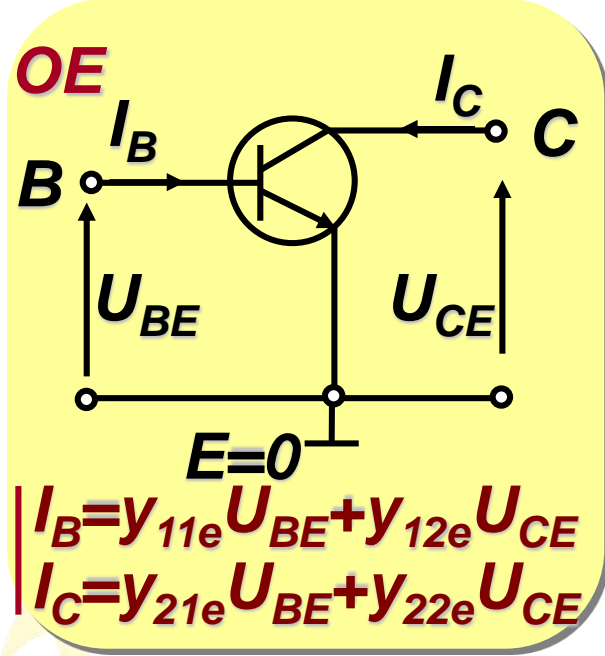
ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Обобщена матрица на проводимостите на биполярен транзистор при схема на свързване с общ емитер

$$[Y]_{OE} = \begin{matrix} & B & E & C \end{matrix}$$

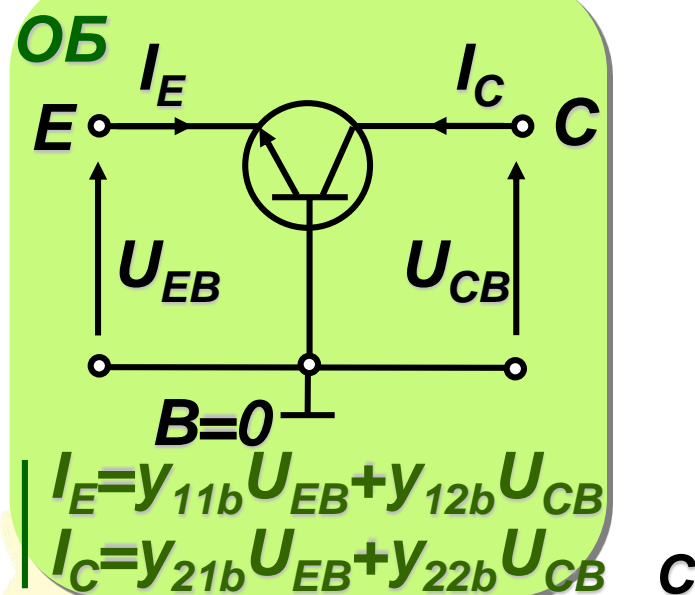
B	y_{11e}	$-(y_{11e} + y_{12e})$	y_{12e}
E	$-(y_{11e} + y_{21e})$	$y_{11e} + y_{12e} + y_{21e} + y_{22e}$	$-(y_{12e} + y_{22e})$
C	y_{21e}	$-(y_{21e} + y_{22e})$	y_{22e}

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
 „Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Обобщена матрица на проводимостите на биполярен транзистор при схема на свързване с обща база

$$[Y]_{OB} = \begin{matrix} & B & E & C \end{matrix}$$

B	$y_{11b} + y_{12b} + y_{21b} + y_{22b}$	$-(y_{11b} + y_{21b})$	$-(y_{12b} + y_{22b})$
E	$-(y_{11b} + y_{12b})$	y_{11b}	y_{12b}
C	$-(y_{21b} + y_{22b})$	y_{21b}	y_{22b}

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

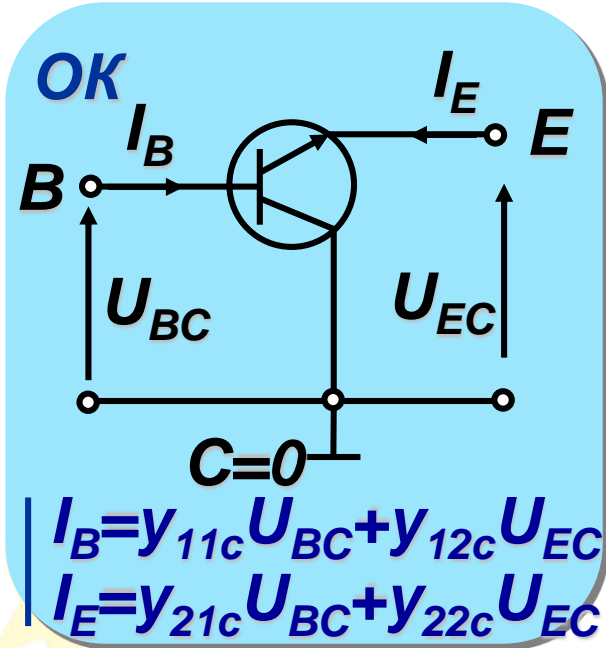
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Обобщена матрица на проводимостите на биполярен транзистор при схема на свързване с общ емитер

$$[Y]_{0C} =$$

B

E

$$\begin{cases} I_B = y_{11c} U_{BC} + y_{12c} U_{EC} \\ I_E = y_{21c} U_{BC} + y_{22c} U_{EC} \end{cases} \quad C$$

B	y_{11c}	y_{12c}	$-(y_{11c} + y_{12c})$
E	y_{21c}	y_{22c}	$-(y_{21c} + y_{22c})$
C	$-(y_{11c} + y_{21c})$	$-(y_{12c} + y_{22c})$	$y_{11c} + y_{12c} + y_{21c} + y_{22c}$

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
 „Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Връзка между четириполюсните у-параметри на биполярен транзистор

Обобщените матрици на транзистора $[Y]_{0E}$, $[Y]_{0B}$ и $[Y]_{0C}$ са равни помежду си, ако четириполюсните $[y]_e$, $[y]_b$ и $[y]_c$ параметри са дефинирани в еднакъв постоянен ток режим

	B	E	C
B	$y_{11e} =$ $y_{11b} + y_{12b} + y_{21b} + y_{22b}$ $= y_{11c}$	$-(y_{11e} + y_{12e}) =$ $-(y_{11b} + y_{21b}) =$ y_{12c}	$y_{12e} =$ $-(y_{12b} + y_{22b}) =$ $-(y_{11c} + y_{12c})$
E	$-(y_{11e} + y_{21e}) =$ $-(y_{11b} + y_{12b}) =$ y_{21c}	$y_{11e} + y_{12e} + y_{21e} + y_{22e}$ $= y_{11b} =$ y_{22c}	$-(y_{12e} + y_{22e}) =$ $y_{12b} =$ $-(y_{21c} + y_{22c})$
C	$y_{21e} =$ $-(y_{21b} + y_{22b}) =$ $-(y_{11c} + y_{21c})$	$-(y_{21e} + y_{22e}) =$ $y_{21b} =$ $-(y_{12c} + y_{22c})$	$y_{22e} =$ $y_{22b} =$ $y_{11c} + y_{12c} + y_{21c} + y_{22c}$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Обобщени Y - параметри на биполярен транзистор

$$[Y]_0 =$$

	B	E	C
B	Y_{BB}	Y_{BE}	Y_{BC}
E	Y_{EB}	Y_{EE}	Y_{EC}
C	Y_{CB}	Y_{CE}	Y_{CC}

Елементите на обобщената матрица $[Y]_0$, които са на брой 9 и имат буквени индекси съвпадащи с буквените индекси на полюсите (B,E,C), се наричат обобщени параметри на транзисторите

Само 4 от обобщените параметри са независими, а останалите пет са равни на сумите от елементите в редовете и стълбовете, взети с обратен знак, според следствието от I свойство

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Връзка между четириполюсните у-параметри на биполярен транзистор

	B	E	C	
B	Y_{BB}	Y_{BE}	Y_{BC}	$Y_{11e} =$ $Y_{11b} + Y_{12b} + Y_{21b} + Y_{22b}$ $= Y_{11c}$
E	Y_{EB}	Y_{EE}	Y_{EC}	$-(Y_{11e} + Y_{21e}) =$ $-(Y_{11b} + Y_{12b}) =$ Y_{21c}
C	Y_{CB}	Y_{CE}	Y_{CC}	$Y_{21e} =$ $-(Y_{21b} + Y_{22b}) =$ $-(Y_{11c} + Y_{21c})$

	B	E	C
B	$-(Y_{11e} + Y_{12e}) =$ $-(Y_{11b} + Y_{21b}) =$ Y_{12c}	$Y_{11e} + Y_{12e} + Y_{21e} + Y_{22e}$ $= Y_{11b} =$ Y_{22c}	$Y_{12e} =$ $-(Y_{12b} + Y_{22b}) =$ $-(Y_{11c} + Y_{12c})$
E	$-(Y_{11e} + Y_{21e}) =$ $-(Y_{11b} + Y_{12b}) =$ Y_{21c}	$Y_{11e} + Y_{12e} + Y_{21e} + Y_{22e}$ $= Y_{11b} =$ Y_{22c}	$-(Y_{12e} + Y_{22e}) =$ $Y_{12b} =$ $-(Y_{21c} + Y_{22c})$
C	$Y_{21e} =$ $-(Y_{21b} + Y_{22b}) =$ $-(Y_{11c} + Y_{21c})$	$-(Y_{21e} + Y_{22e}) =$ $Y_{21b} =$ $-(Y_{12c} + Y_{22c})$	$Y_{22e} =$ $Y_{22b} =$ $Y_{11c} + Y_{12c} + Y_{21c} + Y_{22c}$

Това равенство позволява да се намерят полезни взаимни връзки между четириполюсните $[y]_e$, $[y]_b$ и $[y]_c$ параметри. Например от изразите за Y_{BB} следва:

$$Y_{11e} = Y_{11b} + Y_{12b} + Y_{21b} + Y_{22b} = Y_{11c}$$

и т.н....

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски съюз

Европейски социален фонд

Връзка между четириполюсните у-параметри на биполярен транзистор

Тези зависимости могат да се намерят и като се използва третото свойство на обобщената матрица

Например, от матрицата $[Y]_{0E}$ могат да се намерят четириполюсните $[y]_b$ и $[y]_c$ параметри, като се зачертаят ред и стълб с индекс **B** и съответно ред и стълб с индекс **C**

$B=0$

	E	C	
E	y_{11b}	y_{12b}	
C	y_{21b}	y_{22b}	

$=$

	B	E	C
B	y_{11e}	$-(y_{11e} + y_{12e})$	y_{12e}
E	$-(y_{11e} + y_{21e})$	$y_{11e} + y_{12e} + y_{21e} + y_{22e}$	$-(y_{12e} + y_{22e})$
C	y_{21e}	$-(y_{21e} + y_{22e})$	y_{22e}

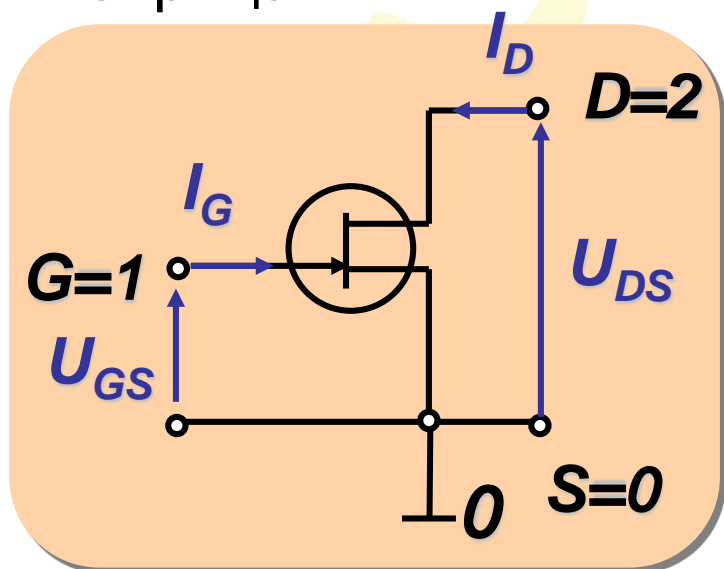

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
 „Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
 съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Обобщена матрица на проводимостите на полеви транзистор

Обобщената матрица на проводимостите на полеви транзистор може да бъде определена като се използват четириполюсните уравнения на транзистора при схема с общ сорс и разгледаните свойства на обобщената матрица :

$$\begin{cases} I_G = G_{вх} U_{GS} + G_{пр} U_{DS} \\ I_D = G_m U_{GS} + G_{изх} U_{DS} \end{cases}$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

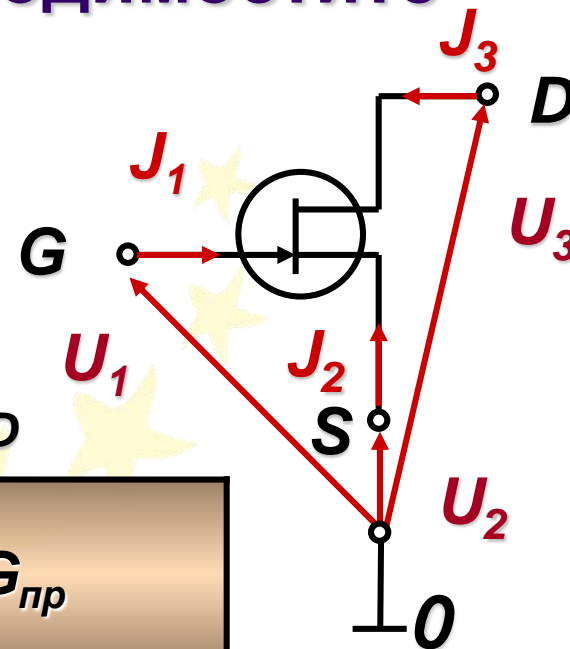
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Обобщена матрица на проводимостите на полеви транзистор

$$[Y]_{oS} = \begin{matrix} & \begin{matrix} G & S & D \end{matrix} \\ \begin{matrix} G \\ S \\ G \\ D \end{matrix} & \begin{bmatrix} Y_{GG} & Y_{GS} & Y_{GD} \\ Y_{SG} & Y_{SS} & Y_{SD} \\ Y_{DG} & Y_{DS} & Y_{DD} \end{bmatrix} \end{matrix} =$$

G	G_{ex}	$-(G_{ex} + G_{пр})$	$G_{пр}$
S	$-(G_{ex} + G_m)$	$G_{ex} + G_m + G_{пр} + G_{узх}$	$-(G_{пр} + G_{узх})$
D	G_m	$-(G_m + G_{узх})$	$G_{узх}$

Европейски съюз

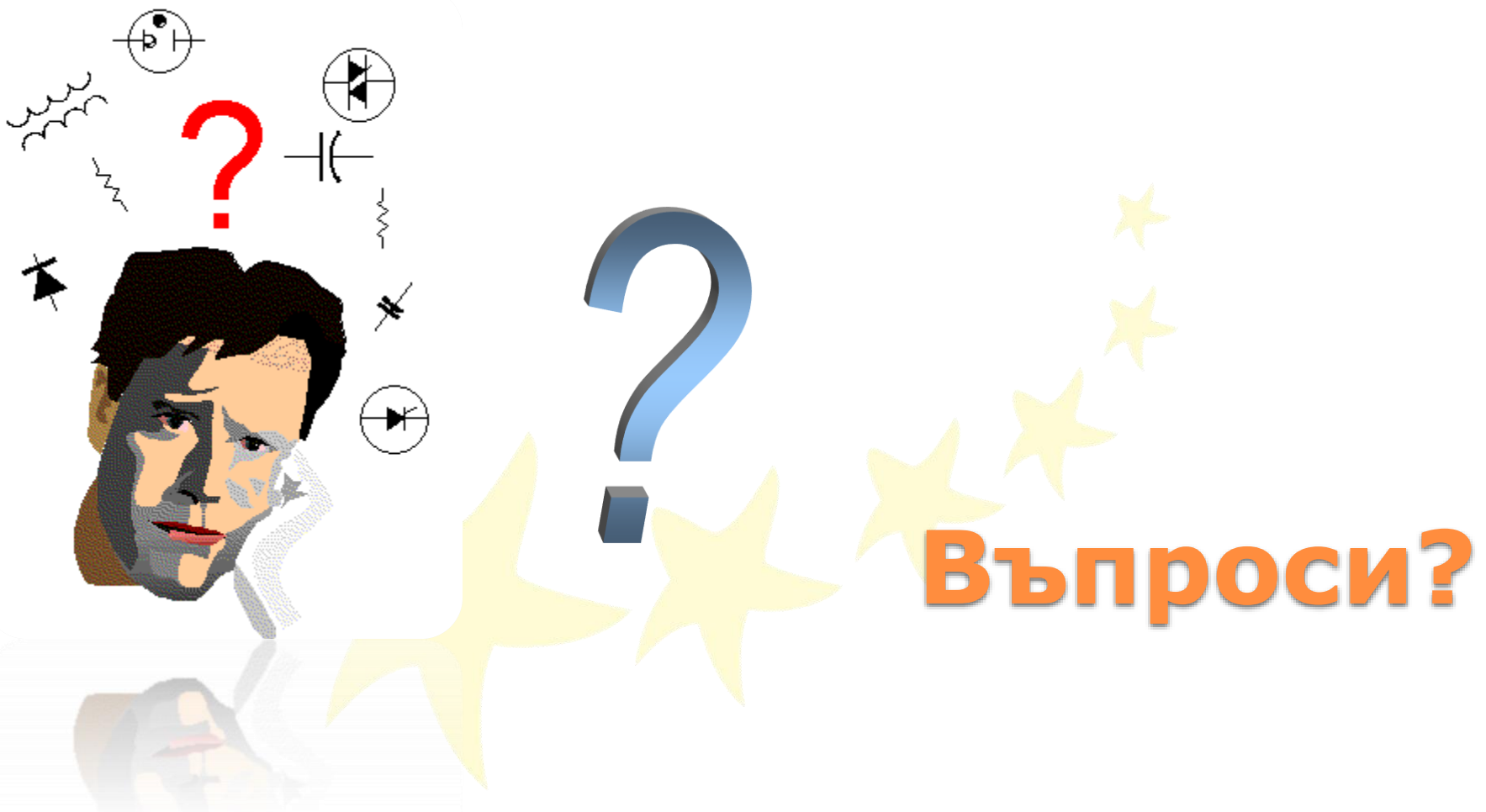
ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ttodorov@tu-sofia.bg

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

